

PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA W STAROGARDZIE GDAŃSKIM I JEJ DZIAŁALNOŚĆ

Fragment pracy licencjackiej przygotowanej
przez Agnieszkę Górecką w – Ateneum –
Szkołe Wyższej na Wydziale Studiów Edukacyjnych
(2010 r.)

3.1. *Historia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Starogardzie Gdańskim*

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne już od roku 1964 pracują na terenie kraju, z tym że wtedy pod nazwą „Poradnia Wychowawczo-Zawodowa”.

Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Starogardzie Gdańskim powstała w roku 1969, z dniem 1 września została powołana jako placówka oświatowo-wychowawcza typu specjalnego podległa Wydziałowi Oświaty i Kultury w Starogardzie Gdańskim. Od roku 1972 prowadzona była kronika Poradni, w tym samym roku funkcję dyrektora poradni pełnił mgr Zbigniew Sobocki. We wrześniu 1975 r. poradnia otrzymała nową siedzibę w budynku PZU przy ul. Świerczewskiego 26, z kolei jej pierwszą siedzibą był budynek mieszczący się przy ulicy Bieruta 76 w Starogardzie Gdańskim. Z dniem 1 października 1975 posadę dyrektora obejmuje Irena Wolter. W roku 1977 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nawiązała współpracę z poradniami w Tczewie i Kartuzach. W roku 1978 poradnia rozpoczęła działalność reedukacyjną. Na zajęcia prowadzone przez Panią Kurowską i Panią Wolter uczęszczało 17 dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 6 w Starogardzie Gdańskim. Wzorem lat ubiegłych wydany został „Informator zawodowy” opracowany przez Zygmunta Sobockiego, który był odpowiedzialny za dział poradnictwa zawodowego. W 1980 r. poradnia została organizatorem zebrań zespołu samokształceniowego nauczycieli reedukatorów. Powiela i przekazuje materiały instruktażowe m.in. przykładowe konspekty zajęć, wzory pomocy dydaktycznych. O nowy budynek poradnia starała się już długo, aż w końcu pojawiły się efekty. W 1981 r. poradnia otrzymała nowy budynek przy ul. Grunwaldzkiej 28 w Starogardzie Gdańskim. Od 1 października 1981 r. warunki pracy uległy radykalnym zmianom. Pracownicy posiadali własne gabinety, istniała sala badań zbiorowych, poczekalnia, gabinet terapii pedagogicznej oraz logopedycznej. Po raz kolejny stanowisko dyrektora ulega zmianie i tak od 1 kwietnia 1991 r. dyrektorem zostaje mgr Zbigniew Kozłowski. Od roku działa przy poradni grupa wsparcia pedagogów szkolnych prowadzona przez psycholog Elżbietę Marszałek i Zbigniewa Kozłowskiego. Z dniem 15 września 1993 r. „Poradnia Wychowawczo-Zawodowa” zmienia nazwę na „Poradnia

Psychologiczno-Pedagogiczna”. W 1994 r. posadę dyrektora obejmuje psycholog Helena Bugaj a w 1999 r. dyrektorem została Aleksandra Wiczyńska.

Z dniem 1 stycznia 1999 r. organem prowadzącym zostaje Starostwo Powiatowe w Starogardzie Gdańskim. Od 03.07.2004 r. funkcje dyrektora pełni Bernadeta Grunwald a 01.09.2009r. zostało powierzone stanowisko dyrektora poradni i w roku 2009 funkcja dyrektora została przedłużona na kolejne 5 lat. Uchwała o powierzeniu funkcji dyrektora Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej została podjęta przez Zarząd Powiatu Starogardzkiego. Od czasu kiedy stanowisko dyrektora objęła Pani Bernadeta Grunwald poradnia zostaje stopniowo odnawiana. W zakresie modernizacji obiektu już w 2004 zostają wymienione okna, odnowiono i wyremontowano liczne gabinety oraz pomieszczenia. W 2009 roku wykonano teren zieleni, zagospodarowano obejście i dzięki temu Poradnia otrzymała 1 miejsce startując w konkursie „Starogard Gdański w Zieleni”. W tym samym roku założono również monitoring, wymieniono drzwi w każdym z pomieszczeń oraz przebudowano wejście do Poradni i złożono drzwi antywłamaniowe. Poradnia również została wyposażona w wiele sprzętów technicznych takich jak: ksera, skanery, drukarki, kopiarki, laptopy, różnego rodzaju oprogramowania komputerowe do pracy terapeutycznej w zakresie terapii pedagogicznej, psychologicznej i logopedycznej, każdy gabinet wyposażony jest w komputer z dostępem do internetu. Zakupiono również testy psychologiczne i pedagogiczne standaryzowane, urządzenie do terapii dzieci i młodzieży „biofeedback” oraz platformę do badania przesiewowego dzieci z wadą wzroku i słuchu. Poradnia opracowała program rozwoju Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, który miał na celu długoterminowy plan działań rozwijający placówki. Prowadzone były badania, które sporządzały raporty. Zaktualizowana została dokumentacja wewnętrzna placówki (statut, regulaminy). Poszerzono ofertę programową poradni i co rok do oferty programu dopisywane są nowe programy wynikające z zapotrzebowania środowiska. W 2008 roku wprowadzono Innowację pedagogiczną, która jest realizowana do chwili obecnej. Placówka była współorganizatorem działań szkoleniowych, warsztatowych, treningów, przy współdziałaniu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej zorganizowano 4 konferencje o zasięgu Powiatu dla wszystkich grup odbiorców środowiska szkolnego. Prowadzone są grupy wsparcia dla pedagogów oraz nauczycieli, rodziców i uczniów. Placówka prowadzi działalność wykraczającą poza działalność statutową a wynikającą z potrzeby środowiska lokalnego. W 2008 roku odbyła się kompleksowa wizytacja placówki prowadząca przez Pomorskiego Kuratora Oświaty. Nie stwierdzono uchybień pracy, podkreślono bogatą ofertę programową, wskazano na potrzebę modernizacji budynku umożliwiającej

swobodne poruszenie się osób niepełnosprawnych. W marcu 2010 zakończyła się kompleksowa wizytacja finansowa prowadzona przez Starostwo Powiatowe. Wnioski świadczą o dobrej pracy placówki i znaczeniu jej rozwoju.¹

3.2. Ogólny zakres działalności placówki

3.2.1. Program pracy poradni

Poradnia psychologiczno – pedagogiczna w Starogardzie Gdańskim realizuje program szeroko pojętej profilaktyki społecznej. Program pracy placówki ujęty jest w planie pracy poradni psychologiczno-pedagogicznej na rok szkolny 2009/2010. Plan sporządzony jest w oparciu o rozporządzenie MENiS z dnia 11 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych.²

W poradni prowadzone są zajęcia korekcyjno – kompensacyjne grupowe dla dzieci sześć- i siedmioletnich Metodą Dobrego Startu, która ma na celu aktywizowanie rozwoju funkcji psychomotorycznych oraz korygowanie zaburzeń rozwoju dzieci. Zawiera ona syntezę elementów wzrokowych, słuchowych i ruchowych, kształtując jednocześnie kilka analizatorów. Pracując tą metodą dzieci łatwiej przyswajają sobie litery, czytanie sprawia im mniej trudności. Zajęcia trwają około 1 godziny. Prowadzone są również zajęcia twórczo – rozwojowe dla młodzieży ponadgimnazjalnej rozwijające umiejętności interpersonalne – „jacy jesteśmy”; warsztaty dla uczniów zdolnych rozwijające ich zainteresowania i zdolności (trwają one 2-3 godziny); warsztaty „praca z klasą” dla wszystkich typów szkół; warsztaty „poznaj samego siebie” dla klas III gimnazjów; warsztaty dla szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów „konflikt i co dalej? – negocjacje”; realizowany jest program regionalny „Kociewie naszą ojczyzną”; program profilaktyki społecznej; przeciwdziałania samobójstwom; zrachowaniom agresywnym uczniów np. „Uczeń płomieniem – dorośli pochodnią”. Dzieci młodsze mogą uczestniczyć w zajęciach socjoterapii na bazie metody Ruchu Rozwijającego V. Sherborne.³ Metoda Ruchu Rozwijającego wyrównuje zaburzenia psychoruchowe.

Głównym celem tej metody jest wspomaganie rozwoju dziecka przez kontakt emocjonalny, fizyczny i ruch. Są to zajęcia w formie zabawy, które rozładują napięcie i obniżają spastyczność u dzieci z MPD.⁴ Dla uczniów klas III

gimnazjów, którzy chcą zaczerpnąć porady zawodowej są organizowane warsztaty zawodoznawcze „Wybór drogi życiowej” a dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych „Wybór kierunku studiów”. Z zakresu edukacji prozdrowotnej istnieje program promujący zdrowy styl życia „Trzymaj formę”.⁵ Jeżeli chodzi o wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny organizowana jest Szkoła dla Rodziców. Są to spotkania dla każdego, kto szuka sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi lub wychowankami. Głównym celem jest wspieranie rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi. Ważnym zadaniem poradni jest także wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły i w tej dziedzinie organizowane są warsztaty dla nauczycieli „Zasady interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie” oraz warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień. Prowadzony jest praktyczny program rozpoznawania i wspierania rozwoju uczniów zdolnych i twórczych, który składa się na diagnozę zdolności intelektualnych (słownych, abstrakcyjno – logicznych, wzrokowo – przestrzennych, praktyczno – technicznych); diagnozę uzdolnień specjalnych (zdolności plastyczne, zdolności muzyczne, zdolności językowe); rozpoznanie uczniów o twórczych postawach i cechach osobowości; propozycje narzędzi diagnostycznych służących rozpoznaniu uczniów zdolnych i twórczych do zastosowania w szkole i klasie; propozycje zajęć dla rad pedagogicznych i nauczycieli; elementy treningu myślenia twórczego realizowane w ramach zajęć profilaktycznych dla uczniów.⁶ Prowadzone są również konsultacje w sprawie problemów wychowawczych, specyficznych trudności w nauce, w sprawie dzieci nadpobudliwych i znerwicowanych, dla nauczycieli uczących dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, nauczycieli uczących dzieci słabo słyszące, w sprawie dzieci jękających się, dzieci autystycznych, w sprawie wyboru kierunku zawodu, kierunku kształcenia i uczniów z problemami zdrowotnymi, w sprawie problemów w nauce dzieci w klasach I-III oraz dzieci powtarzających program wychowawczo – dydaktyczny dla dzieci sześciolletnich. W poradni udzielane są również porady w Młodzieżowym Telefonie Zaufania.⁷

¹ Kronika Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Starogardzie Gdańskim (1972)

² Rozporządzenie MENiS z dnia 11 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. nr 5 z 2003 roku, poz.46)

³ Plan pracy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Starogardzie Gdańskim 2009/2010 rok

⁴ Mihilewicz S. (2006). *Psychologiczno – pedagogiczne problemy wspomaganie rozwoju dzieci niepełnosprawnych*. Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls”, s.56.

⁵ Plan pracy poradni psychologiczno – pedagogicznej w Starogardzie Gdańskim.

⁶ Tamże.

⁷ B.Grunwald, materiały niepublikowane.

3.2.2. Cele i zadania poradni

Celem działania placówki jest udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej jak i również logopedycznej, pomocy w wyborze szkoły i zawodu, dzieciom od momentu urodzenia i młodzieży uczącej się, pomoc ta udzielana jest również rodzicom oraz nauczycielom, którzy wychowują i kształcą dzieci i młodzież.

Poradnia dąży do optymalizowania działań przygotowujących wychowanka do wejścia w życie społeczne i aktywne w nim uczestnictwo, umożliwiających dokonanie wyboru zawodu i podjęcia pracy zawodowej oraz stwarzających podstawy samorealizacji i twórczego spędzania czasu wolnego.⁸

Do podstawowych zadań Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej zalicza się: wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, profilaktyka uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży, udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka, terapia zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, pomoc uczniom w dokonywaniu wyboru kierunku kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej, prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, pomoc rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości oraz mocnych stron uczniów, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny, wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji szkoły. Poradnia realizuje zadania poprzez diagnozę, konsultację, terapię, psychoedukację, rehabilitację, doradztwo, mediację, interwencje w środowisku ucznia, działalność profilaktyczną, działalność informacyjną.⁹

3.2.3. Rejon działania placówki

Terenem działania poradni psychologiczno – pedagogicznej jest powiat starogardzki. Określany jest on przez organ prowadzący, po uzyskaniu opinii kuratora oświaty. W poradni psychologiczno – pedagogicznej pomoc uzyskać mogą uczniowie, ich rodzice, i nauczyciele przedszkoli, szkół i placówek, które mieszczą się na terenie działania poradni. W przypadku kiedy dziecko nie uczęszcza do żadnej szkoły i nie

zamieszkuje na terenie działania poradni pomoc również może być udzielona takim dzieciom i ich rodzicom.¹⁰ Rejon działania placówki związany jest z administracyjnym podziałem województwa. Poradnie to samodzielne jednostki organizacyjne, które podlegają bezpośrednio wydziałom oświaty i wychowania.¹¹ Placówka obejmuje opieką przedszkola (18) szkoły podstawowe i gimnazja (47), szkoły ponadgimnazjalne (10), zespołu szkół specjalnych (1) na terenie powiatu starogardzkiego.¹²

3.3. Kadra poradni

W poradni zatrudnia się pracowników pedagogicznych: psychologów, pedagogów, logopedów, socjologów, doradców zawodowych, rehabilitantów; pracowników administracji i obsługi; lekarzy i pracowników socjalnych.¹³ Pracowników administracyjnych w poradni zatrudnia się poprzez konkurs ogłaszany przez poradni w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) w Starostwie Powiatowym. Kwalifikacje jakie musi posiadać pracownik administracyjny to wykształcenie wyższe magisterskie¹⁴ (Rozporządzenie Rady Ministra Dz. U. z dnia 27.03.2009 w sprawie wynagrodzenia pracowników samorządowych i administracji). Natomiast nauczyciele oraz obsługa zatrudniani są na innych warunkach, bez konkursu. Na stanowisku pracownika pedagogicznego zatrudnia się osoby z wyższym wykształceniem kierunkowym (psycholog, pedagog, logopeda, muzykoterapeuta, fizjoterapeuta.) oraz z przygotowaniem pedagogicznym. Natomiast pracownikiem administracji może być osoba z co najmniej średnim wykształceniem. Istotną sprawą dla pracowników jest fakt iż poradnia zatrudnia pracowników na podstawie umowy o pracę bądź umów cywilno-prawnych.¹⁵ (...)

⁸ Kargulowa A. *Praca Poradni Wychowawczo – Zawodowej*. Warszawa 1979, s.57.

⁹ Statut Poradni psychologiczno - Pedagogicznej, par.2.

¹⁰ Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11.12.2002 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z dnia 17 stycznia 2003 r.).

¹¹ Włodek-Chronowska J. *Poradnia wychowawczo-zawodowa w systemie orientacji zawodowej*. Warszawa 1980, s. 47.

¹² <http://www.kuratorium.gda.pl>. 07.06.2010 r.

¹³ Statut Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, par.4.

¹⁴ Rozporządzenie Rady Ministra z dnia 18.03.2009 roku w sprawie wynagrodzenia pracowników samorządowych (Dz. U. z dnia 27 marca 2009 r.).

¹⁵ Tamże, par.5.

Tabela Nr 4

Pracownicy pedagogiczni z wyszczególnieniem stanowisk, wykształcenia, stopnia awansu i stażu
(wg. stanu na rok 2010 – przyp. red.)

Wyszczególnienie	Liczba osób	Liczba etatów
Pracownicy pedagogiczni wg stanowisk W tym: - psycholodzy - pedagodzy - logopedzi	7 9 4	Wszyscy pracownicy posiadają cały etat
Pracownicy pedagogiczni wg poziomu wykształcenia i ukończonych studiów podyplomowych: - studia wyższe magisterskie - studia podyplomowe	20 12	
Pracownicy pedagogiczni wg stopni awansu zawodowego: - nauczyciel dyplomowany - nauczyciel mianowany - nauczyciel kontraktowy - nauczyciel stażysta	10 4 5 1	
Pracownicy pedagogiczni wg stażu pracy pedagogicznej: - do 3 lat pracy - 3 do 10 lat pracy - 10 do 20 lat pracy - powyżej 20 lat pracy	3 3 6 8	

Źródło: opracowanie własne

Zakres specjalności pedagogicznych i psychologicznych uzyskanych w ramach studiów, studiów podyplomowych i kursów kwalifikacyjnych jest bardzo szeroki. Pracownicy poradni posiadają m.in. następujące specjalności (ilość osób):

- psychologia wychowawcza i rozwojowa – 7
- pomoc psychologiczna rodzinie – 8
- pomoc psychologiczna dziecku – 8
- pedagogika opiekuńczo-wychowawcza – 2
- pedagogika terapeutyczna – 1
- pedagogika specjalna – 3
- oligofrenopedagogika – 1
- tyflopädagogika – 1
- surdopedagogika – 1
- diagnoza i terapia dysleksji i innych trudności w nauce – 3
- poradnictwo zawodowe – 1
- terapia rodziny – 2
- profilaktyka uzależnień i zapobieganie AIDS – 3
- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 2
- terapia zaburzeń emocjonalnych u dzieci i młodzieży (terapia moczenia nocnego, anoreksja itp.) – 4
- neurologopedia – 2
- ogopedia – 4¹⁶

3.3.1. Zakres zadań pracowników określony w Statucie

Każdy z pracowników poradni ma wyznaczony zakres zadań, który określa Statut poradni.

Do zadań psychologa należy: diagnoza psychologiczna, spotkania indywidualne z dziećmi, młodzieżą oraz rodzicami, zajęcia grupowe psychoedukacyjne, profilaktyczne lub terapeutyczne, pomoc nauczycielom w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne i rozwiązujących trudności i problemy wychowawcze (prelekcje, szkolenia, konsultacje, udział w zespołach wychowawczych); doskonalenie umiejętności zawodowych oraz podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udziały w szkoleniach, naradach, kursach kwalifikacyjnych, studiach podyplomowych, WDN, praca samokształceniowa; podejmowanie działań z zakresu zapobiegania uzależnień i AIDS oraz profilaktyki i innych problemów dzieci i młodzieży, prowadzenie edukacji prozdrowotnej; udzielanie porady i pomocy uczniom w zakresie wyboru kierunku kształcenia i zawodu; udzielanie pomocy i wskazówek rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu możliwości dziecka, jego mocnych stron oraz pomoc w diagnozowaniu i rozwijaniu możliwości dziecka zdolnego; udział w zespole orzekającym. Natomiast zakres zadań pedagoga dotyczy diagnozy pedagogicznej i ustalenie odpowiedniej formy pomocy uczniom, prowadzenie indywidualnych zajęć korekcyjno – kompensacyjnych i rewalidacyjnych z uczniami oraz grupowych zajęć psychoedukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych, udzielanie porad i instruktażu rodzicom i dzieciom dotyczących metod oraz technik pracy, polecenie odpowiedniej literatury i materiałów, udzielanie pomocy nauczycielom w dostosowaniu wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, wspieranie nauczycieli oraz rodziców w wyrównaniu szans edukacyjnych ucznia oraz w rozwiązaniu problemów wychowawczych (porady, prelekcje, zajęcia grupowe, szkolenia), udział w pracach zespołu orzekającego, współpraca z innymi instytucjami placówkami, podnoszenie swoich kwalifikacji (WDN, narady, szkolenia, praca samokształceniowa), udoskonalenie warsztatu pracy (uaktualnienie narzędzi diagnostycznych, wyposażenie warsztatu pracy w materiały dydaktyczne), udzielanie pomocy i wskazówek rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu możliwości dziecka, jego mocnych stron oraz pomoc w diagnozowaniu i rozwijaniu możliwości dziecka zdolnego; udzielanie porady i pomocy uczniom w zakresie wyboru kierunku kształcenia i zawodu. Jeżeli chodzi o zakres zadań logopedy wówczas możemy

¹⁶ B.Grunwald, materiały niepublikowane.

wymienić diagnozę logopedyczną, terapię logopedyczną, kontrola okresowa mowy dziecka, instruktaż dla rodziców, konsultacje z nauczycielami, podejmowanie działań profilaktycznych, które zapobiegają powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej, współpraca z pedagogami i psychologami, udział w zespołach orzekających, podnoszenie kwalifikacji (WDN, udział w zjazdach, szkoleniach, warsztatach PTL, Towarzystwa Kultury Języka, PTD, zespołach samokształceniowych), udoskonalenie warsztatu pracy (uaktualnienie narzędzi diagnostycznych, wyposażenie warsztatu pracy w materiały dydaktyczne). Chcąc wymienić zakres zadań doradcy zawodowego trzeba wymienić diagnozowanie dotyczące informacji edukacyjnych i zawodowych oraz pomoc w wyborze kierunku kształcenia i kariery zawodowej, gromadzenie informacji o tematyce zawodowej i edukacyjnej, udzielanie wskazówek rodzicom, nauczycielom oraz dzieciom dotyczących rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, instytucji wspierających dzieci niepełnosprawne, programów edukacyjnych Unii Europejskiej; indywidualne porady dzieciom i rodzicom, prowadzenie grupowych zajęć dotyczącej drogi zawodowej, udostępnianie materiałów i literatury rodzicom i nauczycielom oraz prowadzenie szkoleń, współpraca ze szkołami, instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc rodzicom i uczniom, podnoszenie własnych kwalifikacji (WDN, udział w szkoleniach i naradach, praca samokształceniowa) udoskonalenie warsztatu pracy (uaktualnienie narzędzi diagnostycznych, wyposażenie warsztatu pracy w materiały dydaktyczne). Poradnia również zatrudnia pracowników administracyjnych i obsługę, zakres ich zadań określany jest przez dyrektora poradni zgodnie z kwalifikacjami jakie posiadają w/w pracownicy. W poradni pracuje także lekarz, który ma za zadanie uczestniczyć w posiedzeniach zespołów orzekających oraz prowadzić konsultacje przekładanej w poradni dokumentacji lekarskiej.¹⁷ *Pracownicy poradni realizują zadania również poza poradnią, w środowisku dzieci i młodzieży, w tym środowisku rodzinnym.*¹⁸

3.3.2. Awans zawodowy pracowników

Awans zawodowy pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznej określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 1 grudnia 2004 roku w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli. (rozporządzenie) Istnieją cztery stopnie awansu zawodowego nauczycieli: nauczyciel stażysta, nauczyciel kontraktowy, nauczyciel mianowany, nauczyciel dyplomowany.¹⁹ Nauczyciel stażysta chcąc awansować na nauczy-

ciela kontraktowego musi spełniać takie wymagania jak znajomość organizacji, zadań i zasad działania placówki, w której odbywa staż; posiadanie umiejętności prowadzenia zajęć w sposób zapewniający właściwą realizację statutowych zadań placówki, w której odbywa staż; znajomość środowiska uczniów, ich problemów oraz posiadanie umiejętności współpracy ze środowiskiem uczniów; umiejętność omawiania prowadzonych i obserwowanych zajęć. Natomiast wymagania jakie musi spełniać nauczyciel kontraktowy, aby uzyskać stopień nauczyciela mianowanego obejmują umiejętność zorganizowania i udoskonalenia warsztatu pracy, dokonywanie oceny przydatności i skuteczności własnych działań, a także dokonywania zmian w tych działaniach; umiejętność uwzględniania w pracy potrzeb rozwojowych ucznia, problematyki środowiska lokalnego oraz teraźniejszych problemów społecznych i cywilizacyjnych; umiejętność wykorzystania w pracy technologii informacyjnej i komunikacyjnej; umiejętność użycia wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki oraz ogólnych zagadnień z zakresu oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich, w rozwiązywaniu problemów związanych z zakresem realizowanych przez nauczyciela zadań; umiejętność posługiwania się przepisami dotyczącymi systemu oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich, w zakresie funkcjonowania placówki w której pracownik odbywa staż. Nauczyciel mianowany chcąc uzyskać stopień nauczyciela dyplomowanego powinien spełniać wymagania takie jak uzyskanie pozytywnych efektów w pracy dydaktycznej, wychowawczej lub opiekuńczej poprzez podnoszenie jakości pracy placówki; podobnie jak nauczyciel mianowany powinien wykorzystywać w pracy technologię informacyjną i komunikacyjną; posiadać umiejętności dzielenia się wiedzą i doświadczeniem z innymi pracownikami a co za tym idzie prowadzenie zajęć dla nauczycieli z niższym stopniem, nauczyciel dyplomowany musi zrealizować co najmniej trzy zadania z pośród niżej wymienionych, tj. opracowanie i wprowadzenie programu działań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych lub innych związanych zgodnie z oświatą, pomocą społeczną lub postępowaniem w sprawach nieletnich; sprawowanie zadań doradcy metodycznego, egzaminatora okręgowej komisji egzaminacyjnej, eksperta komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o awans zawodowy, rzeczoznawcy do spraw programów nauczania, programów wychowania przedszkolnego, podręczników lub materiałów dydaktycznych; poszerzenie zakresu działań placówki;

pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych. (Dz. U. z dnia 17 stycznia 2003 r.), par.7.

¹⁹ Ustawa z dnia 26.01.1982 roku Karta Nauczycieli, rozdział III, art.9.

¹⁷ Statut Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, par.6.

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11.12.2002 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno –

udzielanie się na rzecz oświaty, pomocy społecznej i innych instytucji; umiejętności rozpoznania i rozwiązywania problemów zaistniałych w placówce.²⁰

3.4. Prowadzona dokumentacja w placówce

Dokumentacja jaka jest prowadzona w poradni psychologiczno – pedagogicznej to skorowidz alfabetyczny dzieci i młodzieży korzystających z pomocy poradni, dokumentacja badań, dziennik indywidualnych zajęć pracowników pedagogicznych poradni.²¹

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Starogardzie Gdańskim prowadzi rejestr wniosków na badanie, rejestr wniosków na Zespół Orzekający, księga ewidencji – rejestracja przebadanych dzieci, katalog dokumentacji przebadanych dzieci, zestawienie wykonanych czynności, rejestr wysłanych opinii i orzeczeń, rejestr wysłanej korespondencji urzędowej i nie tylko, dziennik korespondencyjny, instrukcja kancelaryjna, zeszyt ewidencji znaczków pocztowych, listy roczników od roku 1955-dokumentacja archiwalna, zeszyt pracy psychologów, pedagogów i logopedów, ewidencja wyjść w godzinach służbowych, rejestr zarządzeń dyrektora poradni, rejestr wydrukowanych opinii, zeszyt zgłaszanych problemów informatycznych, rejestr kserowanych pomocy.²²

3.5. Współpraca poradni z innymi instytucjami, organizacjami i lekarzami

Poradnia współpracuje z innymi poradniami oraz organizacjami pozarządowymi i instytucjami, które udzielają porad i pomocy dzieciom i młodzieży oraz ich rodzicom. Współpraca ta polega na konsultacjach, wymianie doświadczeń i informacji, współdziałaniu przy organizacji szkoleń, seminariów, warsztatów, współdziałaniu w celu zapewnienia kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, podejmowaniu działań na rzecz dzieci, rodziny i środowiska lokalnego.²³ Poradnia współpracuje z placówkami oświatowymi, PCPR, ZOZ, sądem, policją, prokuraturą, OPS, szczególnie ściśle współpracuje z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz lekarzem.²⁴

²⁰ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 01.12.2004 roku w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz. U. nr 260, poz.2593 z dnia 8 grudnia 2004), par.6-par.8.

²¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11.12.2002 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych. (Dz. U. z dnia 17 stycznia 2003 r.) par.10.

²²A. Szwoch , materiały niepublikowane.

3.6. Droga formalna

Rodzice zgłaszający się do poradni chcąc zarejestrować dziecko na badanie (psychologiczne, pedagogiczne, logopedyczne) muszą wypełnić formularz wniosku, który dostępny jest w sekretariacie poradni. Po rozpatrzeniu wniosku rodzice informowani są telefonicznie o ustalonym wcześniej terminie badania. Po przeprowadzeniu kompletu badań rodzic otrzymuje opinię psychologiczno – pedagogiczno – logopedyczną w dwóch egzemplarzach przy czym jeden z nich może oddać w szkole, do której dziecko uczęszcza (trzeci egzemplarz pozostaje w poradni w karcie indywidualnej dziecka/ucznia). Opinię rodzice mogą odebrać osobiście, bądź upoważnić pisemnie inną osobę do odbioru tejże opinii. Istnieje też możliwość wysłania opinii pocztą. Rodzice, którzy zgłaszają się na konsultację, również muszą wypełnić formularz wniosku o konsultację i zgłosić się w wyznaczonym terminie.²⁵

3.7. Orzecznictwo i opiniowanie

Postawiona diagnoza i orzecznictwo dają możliwość wczesnego wykrycia odchyleń i zaburzeń a co za tym idzie stwarzając większą szansę skutecznego ich przezwyciężenia. Odpowiednia diagnoza pozwala na otoczenie prawidłową opieką uczniów niepełnosprawnych oraz dostosowanie form kształcenia do ich możliwości.²⁶

3.7.1. Zespół orzekający

*W poradniach są organizowane i działają, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, zespoły orzekające wydające orzeczenia potrzeby zajęć rewalidacyjno – wychowawczych, o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.*²⁷ W poradni orzeczenia są wydawane dla osób niesłyszących i słabo słyszących, niewidomych i słabo widzących, z niepełnosprawnością ruchową, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym oraz znacznym, dla dzieci z autyzmem, z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz niedostosowanych społecznie, z zaburzeniami zachowania, zagrożonych

²³ Statut Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej, par.2, poz.7-8.

²⁴ B. Grunwald, materiały niepublikowane.

²⁵ A. Szwoch, materiały niepublikowane.

²⁶ Pomykało W. *Encyklopedia pedagogiczna*. Warszawa 1993, s.610.

²⁷Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 11.12.2002 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych. (Dz. U. z dnia 17 stycznia 2003 r.) , par.5.

uzależnieniami, dziećmi o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o potrzebie indywidualnego nauczania, o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego oraz orzeczenia odmowne, uchylające i w wyniku odwołania do kuratora oświaty. Warunki otrzymania orzeczenia jakie musi spełnić wnioskodawca to posiadanie aktualnej diagnozy psychologiczno – pedagogicznej, czasami też diagnozę logopedyczną, wypełniony przez rodziców wniosek na Zespół Orzekający (...), w przypadku prawnych opiekunów dziecka konieczna jest kserokopia postanowienia sądowego, wniosek lekarza specjalisty oraz inne dokumenty wskazane przez Zespół Orzekający.²⁸ Zasady pracy Zespołu Orzekającego ustalone są w rozporządzeniu z dnia 18.09.2008 roku w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Zespoły powołuje dyrektor poradni. W skład zespołu wchodzi: dyrektor poradni lub upoważniona przez niego osoba - jako przewodniczący zespołu; psycholog, pedagog oraz lekarz oraz inni specjaliści, jeżeli ich udział w pracach zespołu jest niezbędny. Wniosek o wydanie orzeczenia albo opinii zawiera imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce jego urodzenia oraz adres zamieszkania, a w przypadku ucznia - również nazwę i adres szkoły oraz klasę, do której uczęszcza, a także nazwę zawodu - w przypadku ucznia szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie; imiona i nazwiska rodziców (prawnych opiekunów) oraz miejsce ich zamieszkania; określenie celu i przyczyny, dla której niezbędne jest uzyskanie orzeczenia albo opinii; podpis wnioskodawcy.²⁹

²⁸ A. Szwoch, materiały niepublikowane.

²⁹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 18.09.2008 roku w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych

przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z dnia 30.09.2008 r. Nr 173 poz. 1072) par.4,6